Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (judecător: Craveț H.)
*dosarul nr.2a-881/2024*

**C U R T E A  D E  A P E L  N O R D**
***Colegiul civil şi de contencios administrativ***

**D E C I Z I E**

09 aprilie 2026 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele completului Grosu Stanislav
Judecători Țihonschi Alina și Sajin Mariana
Grefier Dolghii Victoria

examinând în ședință publică, apelul declarat de Elena Ischimji prin intermediul avocatului Lazari Constantin împotriva hotărârii judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 05 iunie 2024,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cotovanu Mihail către Ischimji Elena cu privire la încasarea datoriei,-

**a c o n s t a t a t:**

**Pretenţiile reclamantului:**

La data de 05 martie 2024, Cotovanu Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ischimji Elena cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că pe parcursul anului 2022 a efectuat mai multe împrumuturi către pârâta Ischimji Elena, fapt confirmat prin contractul de împrumut din 30 decembrie 2022, conform căruia pârâta a primit cu titlul de împrumut suma de 40 000,00 euro.

Potrivit obligației asumate pârâta Ischimji Elena în calitate de debitor, urma să restituie suma împrumutată până la 28 februarie 2023, dată menționată expres în conținutul actului.

Susține că Ischimji Elena a restituit doar suma de 10 000,00 euro, iar din luna aprilie 2023 datoria restantă este de 30 000,00 euro.

A încercat de mai multe ori de a lua legătura cu pârâta Ischimji Elena, însă fără careva succes, iar până la moment datoria în sumă de 30 000,00 euro nu a fost stinsă.

Ținând cont de faptul că termenul de executarea a obligației de restituire a împrumutului a expirat, iar între părții nu s-a convenit un alt termen, astfel el în calitate de creditor, dispune de dreptul de a solicita încasarea dobânzii de întârziere, care constituie suma de 5 081,71 euro, care a fost calculată pentru perioada 01.04.2023-26.02.2024.

În scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă a expediat în adresa pârâtei și a reprezentantului acesteia somația, care a fost recepționată, însă până la momentul adresării cu cererea de chemare în judecată, pârâta nu a întreprins careva acțiuni de restituire a împrumutului.

Reclamantul a solicită admiterea acțiunii și încasarea de la pârâtă în beneficiul său a datoriei în sumă de 30 000,00 euro, dobânda de întârziere în mărime de 5 081,71 euro și a cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei.

**Poziția instanței de fond:**

Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 05 iunie 2024 cererea de chemare în judecată depusă de către Cotovanu Mihail împotriva Ischimji Elena cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată s-a admis parțial:

✓ S-a încasat de la Ischimji Elena, născut la *****, IDNP *****, viza de dom. *****, dom. de fapt. *****, ***** în beneficiul Cotovanu Mihail, născut la *****, IDNP *****, dom. *****, *****, ***** datoria în baza recipisei din 30.12.2022 compusă din suma împrumutului în mărime de 30 000,00 (treizeci mii) euro, și a dobânzii de întârziere în sumă de 5 081,71 (cinci mii optzeci și unu euro 71 cenți) euro convertiți în valută națională la data executării hotărârii și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat achitată la depunerea cererii în instanța de judecată în mărime de 20 965,00 (douăzeci mii nouă sute șase zeci și cinci) lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000,00 (zece mii) lei;

✓ Cerința reclamantului privind încasarea sumei de 200 (două sute) lei cu titlu de taxă de timbru precum și cheltuielile de asistență juridică ce depășește suma de 10 000,00 (zece mii) lei a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

**Solicitarea apelantului:**

Nefiind de acord cu hotărârea menționată, la data de 05 iulie 2024, avocatul Toia Anatolii în interesele Eleni Ischimji a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, consideră hotărârea nefondată, solicită admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie respinsă.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la data de 05 iunie 2024, iar cererea de apel a fost înregistrată la data de 05 iulie 2024. În circumstanțele date, apelul a fost declarat în termen.

**Argumentele părților:**

În motivarea apelului, apelantul a invocat că la adoptarea hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 05 iunie 2024, instanţa de judecată nu s-a lămurit în toate circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii, instanţa greşit consideră că ele au fost elucidate pe deplin, circumstanţele la care se referă instanţa, nu au fost dovedite prin probe veridice şi suficiente, normele de drept material şi de drept procedural au fost încălcate, s-au aplicat eronat, iar concluziile instanţei de judecată sunt în contradicţie cu circumstanţele adevărate ale pricinii, care au avut loc în realitate.

Atrage atenția asupra faptului că instanţele judecătoreşti naţionale sunt obligate să-şi motiveze soluţiile şi concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului şi necesită un răspuns în hotărâre.

Iar în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părţii care a formulat-o posibilitatea de a şti dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins,

Instanţa de judecată nu poate să se limiteze la enumerarea în hotărâre a probelor prin care se confirmă împrejurările ce au importanţă pentru soluţionarea pricinii, dar este obligată să expună conţinutul acestor probe şi să le aprecieze după intima convingere, bazată pe cercetarea mult aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără apreciere lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţă, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficientă pentru soluţionarea pricinii. Dacă instanţa, apreciind atât fiecare probă separat, cât şi toate în ansamblu, va constata că unele probe prezentate nu corespund circumstanţelor invocate de părţi ca temei al cerinţelor şi obiecţiilor sale, ea urmează să motiveze convingător în hotărâre concluziile respective. Se interzice ca în hotărâre să fie expuse numai argumentele şi probele

părţii în folosul căreia s-a adoptat hotărârea.

Relevă că din conţinutul referinţei apelantei/pârâtei Ischimji Elena, prezentate instanţei de judecată, se constată, la ea s-au anexat procesul verbal de audiere a părţii vătămate (a intimatului/reclamant Cotovanu Mihail), cât şi alte acte/probe: a Declaraţiei de Fideiusor din 06.12.2022; Contract de împrumut fară dată, doar cu semnătura lui Ischimji, Formular cu numele prenumele lui Ischimji Elena şi semnătura ei din 06.12.2022 etc., prin care şi se demonstrează că apelanta/pârâta Ischimji Elena a prezentat suficiente probe, spre a demonstra că ea a fost forţată/obligată psihologic să-i scrie/elibereze intimatului/reclamant Cotovanu Mihail, care a avut un comportament dolosiv şi viclean fată de Ischimji Elena, spre a primi mai multe înscrisuri false, fără conţinut şi care, în realitate, nu erau contracte de împrumut, contract de fidejusiune etc.

Menţionează că, la data de 23 mai 2023, Cotovanu Mihail fiind audiat în calitate de parte vătămată (prevenit de răspundere venală conform articolelor 312, 313 Cod venal al RM) de către Ofiţerul superior urmărire penală al Secţiei urmărire penală a Inspectoratului de Poliţie al Direcţiei de Poliţie a municipiului Chişinău Chişlari Zinaida, în prezenţa avocatului ales de el - Şendrea Nicu, declară „De asemenea, în perioada concubinării, ea mă rugase să o ajut să îi împrumut bani în sumă de 20 000,00 euro, care ulterior mi-a restituit numai suma de 10 000,00 euro”.

Relevă că această probă legală, i-a fost prezentată lui Ischimji Elena de către instanţa de judecată, în dosarul nr. 10-2390/23 (1-23034655-12-10-12122023-5), examinat de Judecătoria Chişinău, sediul Ciocana, judecător Roman Mazureţ, la plângerea lui Cotovanu Mihail, care a şi anexat această probă la plângerea înaintată, în acest dosar Ischimji Elena avea calitatea de persoană interesată.

Această probă a şi fost prezentată instanţei de judecată, care a examinat cererea lui Cotovanu Mihail, iar asupra acestei probe, instanţa nici nu s-a expus, astfel apelanta demonstrează că instanţa de judecată s-a abţinut de a da un răspuns special şi explicit la cea mai importantă întrebare, fără a-i acorda apelantei/pârâte, care a formulat-o, posibilitatea de a şti dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins.

Mai mult, susține că instanţa de judecată nu s-a expus nici asupra altor probe, prezentate de apelantă/pârâtă Ischimji Elena, cum ar fi a Declaraţiei de Fideiusor din 06.12.2022, fară conţinut, a Contractului de împrumut fără dată şi conţinut, doar cu semnătura lui Ischimji Elena, a Formularului, doar cu numele prenumele lui Ischimji Elena şi semnătura din 06.12.2022 pe care intimatul/reclamant - Cotovanu Mihail, le-a obţinut de la Ischimji Elena prin aplicarea concentrată a forţei sale psihice, în vederea asigurării reuşitei acţiunii sale, printr-un comportament dolosiv si viclean, de a estorca de la Ischimji Elena sume de bani şi de a se îmbogăți ilicit cu sume de bani, pe care, în realitate, el nu i le-a acordat ca împrumut, fiind careva sume acordate ei ca ajutor material, în sume diferite, la perioade diferite, unui membru al familiei/concubine, diferite cadouri, bijuterii etc. oferite de el prietenii sale.

Susține că Cotovanu Mihail recunoaște că suma de 40 000,00 euro, ar fi constituită din mai multe tranșe acordate de el lui Ischimji Elena, dar fără a fi detaliate circumstanţe importante, cum ar fi când au avut loc aceste tranşe, care au fost sumele date la fiecare tranșă, etc., din care considerent s-a scris doar o singură recipisă. în care împrejurări ea s-a scris şi de ce în recipisă nu s-au indicat datele/zilele când s-a oferit fiecare sumă, în tranşe. Aceste fapte reies din declarațiile intimatului făcute în instanța de fond și în susținerea cererilor depuse de ultimul.

Astfel spuse, apelanta consideră că instanţa de judecată nu s-a lămurit în toate circumstanţele invocate de părţi, atât a celor invocate de intimat/reclamant, cât şi a celor invocate de

apelantă/pârâtă, fapt ce constituie, deja, un temei legal de înaintare a apelului, instanţa de judecată nu a dat aprecierea juridică a probelor prezentate, în apărarea sa, de către apelantă/pârâtă Ischimji Elena, fapt ce constituie o încălcare a legislaţiei naţionale, cât și celei internaţionale şi astfel, hotărârea adoptată se consideră a fi neîntemeiată, ilegală, adoptată cu încălcarea normelor imperative, stabilite de Legislator, motiv din care hotărârea, contestată cu apel, urmează a fi casată integral.

Cu referire la încălcarea normelor de procedură civilă, a menţionat că la 05 iunie 2024 (ora 06:52 - expediat, 07:13 - recepţionat), avocatul apelantei/pârâtei Toia Anatolii a expediat Cererea privind reluarea examinării cauzei, pe motiv că instanţa nu s-a expus asupra demersului înaintat de apelantă/pârâtă.

Tot în data de 05 iunie 2024, după ora 09:00. instanţa de judecată a continuat examinarea prezentei cauze, fără a examina şi fără a se expune asupra cererii înaintate de către avocatul Toia Anatolii, care a fost recepționată în Cancelaria Judecătoarei Bălţi, sediul Sîngerei, până la şedinţa, ora 07:13, fiindu-i adusă la cunoştinţă şi de către apelanta/pârât Ischimji Elena.

Relevă că instanţa de judecată nu s-a expus asupra unei probleme/chestiuni destul de importante - Cererea privind reluarea examinării cauzei şi examinarea demersului pârâtului, ceea ce constituie o încălcare a normelor de procedură civilă, cât şi o încălcare a art. 6 din CEDO.

Intimatul/reclamant - Cotovanu Mihail, cunoştea foarte bine că apelanta/pârâta - Ischimji Elena locuieşte în municipiul Chişinău, păstrând doar viza de reşedinţă precedentă în or. Făleşti, str. Moldovei 12, ap. 4, după cum a şi indicat în cererea de chemare în judecată, cu toate acestea el înaintează acţiunea în Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei şi nu Judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti, după cum ar fi fost corect şi întemeiat, fapt ce pune la îndoială independenta şi imparțialitatea judecătorului care a judecat prezenta cauză civilă.

Cotovanu Mihail şi Ischimji Elena au fost în relaţii de concubinaj/de familie, trăind împreună ca o familie, o perioadă îndelungată. Ei, în permanenţă, întreţineau discuţii telefonice, de lungă durată.

Astfel intimatul/reclamant avea o posibilitate reală de a-i expedia, or a o informa pe apelanta/pârât prin/la telefon, or la poșta electronică:***** , sau prin cxecutor judecătoresc, referitor la pretenţiile sale - ceea ce el nu a realizat.

Ca rezultat, intimatul/reclamant Cotovanu Mihail nu a respectat procedura prealabilă de rezolvare a acestui conflict.

În schimb, în mod ilegal, Cotovanu Mihail a expediat Somaţia în adresa Cabinetului avocatului Toia Anatolii, la adresa: mun. Chişinău, str. M. Sadoveanu 12/1 of. 82, cu care Ischimji Elena nu avea încheiat contract de asistență juridică şi avocatul Toia Anatolii nu a fost indicat în Somaţie, or Cererea de chemare în judecată.

La 23 mai 2023, Cotovanu Mihail a fost audiat în calitate de parte vătămată (fiind prevenit de răspundere penală conform articolelor 312, 313 Cod venal al RM) de Ofiţer superior urmărire penală al Secţiei urmărire penală a Inspectoratului de Poliţie al Direcţiei de Poliţie a municipiului Chişinău, Chişlari Zinaida, în prezenta avocatului ales de el - Șendrea Nicu, unde a afirmat că „asemenea, în perioada concubinării ea (cu referire la Ischimji Elena) mă rugase să o ajut să îi împrumut bani în sumă de 20 000,00 euro . care ulterior mi-a restituit numai suma de 10 000,00 euro”.

Această probă legală, i-a fost prezentată lui Ischimji Elena de instanţa de judecată, în dosarul nr. 10-2390/23 (1-23034655-12-10-12122023-5), examinat de Judecătoria Chişinău, sed. Ciocana, judecător Roman Mazureţ, la plângerea lui Cotovanu Mihail, în care Ischimji Elena a avut calitatea de persoană interesată.

În Procesul-verbal de consemnare a plângerii verbale din 23 ianuarie 2023, ofiţerul de investigaţii al SPC al SII al IP Rîşcani al DP ***** inspector superior Dragoş Gogu, a primit Plângere de la Ischimji Elena, unde a menționat că „ în baza cauzei penale pornite în anul 2023 între mine şi Cotovanu Mihail, ultimul în cadrul acţiunii d eurmărire penală şi anume confruntarea care a fost în kuna august 2023, la întrebarea ofiţerului de urmărire penală dacă am careva datorii faţă de dânsul, el a răspuns că, are o recipisă în care este stipulat împrumut de 40 000,00 euro, însă aceşti bani în realitate nu au fost împrumutaţi".

Totodată, în Raportul ofiţerului de investigaţii al SPC al SII al IP Rîşcani al DP ***** inspector superior Dragoş Gogu, se menționează că „ la 23.01.2024, în incinta IP Rîşcani al DP *****, a fost înregistrată informaţia parvenită de la cet. Ischimji Elena a. n. *****, care rog organele de poliţie să atragă la răspundere conform legislaţiei în vigoare, pe cet. Mihail Cotovanu a. n. *****, domiciliat pe adresa **********, *****".

În încheierea pe rezultatul controlului informaţiei nr. 1279 din 23.01.2024, emisă de ofiţerului de investigaţii al Sil al IP Rîşcani al DP ***** inspector Cristin Curea, se menţionează că, „ la 23.01.2024, în incinta IP Rîşcani al DP *****, a fost înregistrată informaţia parvenită de la cet. Ischimji Elena a. n. *****, care rog organele de poliţie să atragă la răspundere conform legislaţiei în vigoare, pe cet. Mihail Cotovanu a. n. *****, domiciliat pe adresa **********, *****" și „ în baza cauzei penale pornite în anul 2023 între Ischimji Elena şi Cotovanu Mihail, ultimul în cadrul acţiunii de urmărire penală şi anume confruntarea ce a fost în luna august anul 2023, la întrebarea ofiţerului de urmărire penală dacă Ischimji Elena are careva datorii faţă de Cotovanu Mihail, el a răspuns că, are o recipisă în care este stipulat împrumut de 40 000,00 euro, însă aceşti bani în realitate nu au fost împrumutaţi".

În încheierea pe rezultatul controlului informaţiei nr. 8512 din 16.05.2024, emisă de ofiţerului de investigaţii al SPC al Sil al IP Rîşcani al DP mun. Chişinău inspector superior Dragoş Gogu, şe menţionează că „la data de 16.05.2024, în incinta IP Rîşcani al DP mun. Chişinău, a fost înregistrată informaţia parvenită de la cet. Ischimji Elena a. n. *****, care rog organele de poliţie să atragă la răspundere conform legislaţiei în vigoare, pe cet. Mihail Cotovanu a. n. *****, domiciliat pe adresa **********, mun. Chişinău".

În Plângerea lui Ischimji Elena, din 08.05.2024, adresată Procuraturii mun. Chişinău, oficiul Rîşcani, se menţionează că, „la data de 23,01.2024, am depus la Inspectoratul de poliţie Rîşcani, mun. Chişinău o plângere cu privire la atragerea la răspundere a cet. Cotovanu Mihail, pe faptul acţiunilor ilegale ale ultimului privind folosirea unor înscrisuri eliberate la rugămintea acestuia pentru a estorca sume băneşti, precum şi examinarea soartei mai departe a unor înscrisuri - formulare pre-completate de către mine la rugămintea acestuia, care pot fi folosite inclusiv de către persoane terţe pentru a solicita sume băneşti de la mine".

La 07 august 2023, de organul de urmărire penală în persoana ofiţerului de urmărire penală al SUP a IP Rîşcani inspector superior Bogdan-Petru Tanas, s-a efectuat confruntarea dintre Ischimji Elena şi Cotovanu Mihail în prezenţa avocaţilor Şendrea Nicu şi Toia Anatolie, în care Cotovanu Mihail (la întrebarea înaintată) răspunde „Am o recipisă din 30.12.2022, pe suma de 40 000,00 euro, care trebuia să îi restituie până la 28.02.2023, asta este altă sumă ce nu e legată de împrumut", iar la finele procesului verbal, Cotovanu Mihail a scris „Procesul verbal a fost scris din cuvintele mele corect citit de mine personal pentru ce și semnez".

Totodată, susține că la plângerea lui Ischimji Elena, înaintată în adresa Procuraturii, s-au anexat foi curate în care este scris doar numele lui Ischimji Elena, semnătura, data de 06.12.2022; un blanc contract de împrumut, în care se conţine doar semnătura lui Ischimji Elena; colă de hârtie curată, în care este menţionat: Fidejusor: Ischimji Elena, a. n. *****, c. p. *****,

***** Garantez restituirea sumei de 17 500,00 (șaptesprezece mii cinci sute euro) împrumutate de Cotovanu Mihail Mihail a. n. *****,_c. p. *****, dom. *****, *****, ***** la data de Ischimji Elena (semnătura) 06.12.2022.

Concluzionează astfel că, prin probele legale, prezentate de Ischimji Elena, se demonstrează că între Ischimji Elena şi Cotovanu Mihail, pe o perioadă de peste 10 luni (aprilie 2022 - ianuarie 2023) au existat relaţii de familie/concubinaj, în care Cotovanu Mihail a obligat-o pe Ischimji Elena să-i scrie/elibereze diverse înscrisuri: foi curate, doar cu semnătura lui Ischimji Elena, un blanc contract de împrumut, doar cu semnătura lui Ischimji Elena, o colă de hârtie curată, în care doar se menţionează că Ischimji Elena, în calitate de fidejusor, ar garanta restituirea sumei de 17 500,00 euro, inclusiv Recipisa cu împrumut de 40 000,00 (patruzeci mii) euro, din 30 decembrie 2022 - proba de bază, prezentată de intimat/reclamant, în prezenta cauză civilă.

Iar cu referire la Recipisa cu împrumut în sumă de 40 000,00 (patruzeci mii) euro, din 30.12.2022, menţionează că la 07 august 2023, în cadrul unui dosar penal, s-a efectuat confruntarea dintre Ischimji Elena şi Cotovanu Mihail unde, la întrebarea înaintată, Cotovanu Mihail a răspuns că „Am o recipisă din 30.12.2022, pe suma de 40 000,00 euro, care trebuia să îi restituie până la 28.02.2023, asta este altă sumă ce nu e legată de împrumut... (fiind cheltuieli și contracost al cadourilor oferite lui Ischimji Elena din partea lui Cotovanu Mihail, în timpul concubinajului, pe bijuterii, roţi la automobil, chirie apartament, odihnă la mare etc.)”.

Iar în încheierea pe rezultatul controlului informaţiei nr. 1279 din 23.01.2024, emisă de ofiţerului de investigaţii al SII al IP Rîşcani al DP mun. Chişinău inspector Cristin Curea, se menţionează că „În baza cauzei venale pornite în anul 2023 între Ischimji Elena şi Cotovanu Mihail, ultimul în cadrul acţiunii de urmărire penală şi anume confruntarea ce a fost în luna august anul 2023, la întrebarea ofiţerului de urmărire penală dacă Ischimji Elena are careva datorii faţă de Cotovanu M ih a ile l a răspuns că, are o recipisă în care este stipulat împrumut de 40 000,00 euro, însă aceşti bani în realitate nu au fost împrumutaţi”.

Astfel, cu șapte luni înainte de înregistrarea cererii de chemare în judecată, în faţa organelor de urmărire penală, fiind preîntâmpinat de răspundere penală, în prezenţa avocatului ales, Cotovanu Mihail a declarat că suma de 40 000,00 euro, indicaţi în Recipisa din 30.12.2022, în realitate nu au fost împrumutaţi fapt ce a fost Constatat şi în încheierea pe rezultatul controlului informaţiei nr. 1279 din 23.01.2024 (plângerii înaintate de Ischimji Elena), emisă de ofiţerul de investigaţii al S il al IP Rîşcani al DP mun. Chişinău inspector Cristin Curea.

Astfel, cu trei luni înainte de înregistrarea cererii de chemare în judecată, Ischimji Elena a înaintat o Plângere penală în adresa Politiei şi Procuraturii, în care a relatat faptul că ea a fost impusă/obligată de Cotovanu Mihail să-i scrie lui pe foi\curate, cu diferite texte şi conţinut de împrumut, să semneze un blanc de împrumut, să-i scrie o Recipisă cu împrumut etc. - care, în realitate, nu i-au fost oferite şi tot el, Cotovanu Mihail, cu zece luni înainte (mai 2023), de înregistrarea cererii de chemare în judecată, fiind audiat ca parte vătămată, în prezenţa avocatului, declară că ar fi ajutat-o pe Iscimji Elena cu un împrumut în sumă de 20 000,00 euro, care, ulterior i-a restituit suma de 10 000,00 euro.

Acest fapt se demonstrează şi prin Actul de constatare a faptelor şi a stărilor de fapt nr. 129A132/24, prin extragerea fișierelor/imaginilor stocate în albumul telefonului şi anume din data de 07 decembrie 2022, telefon *****, prin extragerea/descărcarea mesajelor parvenite/expediate de la/în adresa abonatului Mihai, cu efectuarea capturilor de ecran şi anexarea la actul de constatare, în care sunt prezentate foile curate, cu diferite texte şi conţinut de împrumut, un blanc de împrumut, doar semnat de Ischimji Elena, o colă de hârtie, în care Ischimji Elena semnează ca fidejusor etc. (în total cinci acte) - care, în realitate, nu au avut loc,

cât şi conţinutul discuţiei dintre Ischimji Elena şi Cotovanu Mihail, prin care se demonstrează aplicarea presiunii psihologice de către Cotovanu Mihail faţă de Ischimji Elena (precum că are „mari probleme” și „are nevoie de bani”, „de suma 50 000,00 euro”, „ca Ischimji Elena să ia un credit”, „ să vândă automobilul” și Această discuţie, care s-a petrecut la 06 ianuarie 2023. doar la 7 zile după ce Ischimji Elena i-a scris Recipisa cu suma de 40 000,00 euro, după care ea i-a refuzat să ia un credit, Cotovanu Mihail a început să o şantajeze, să înainteze diferite plângeri/cereri, folosind foile curate/actele, semnate de Ischimji Elena.

Având în vedere totalitatea celor menționate, apelante deduce că între Ischimji Elena şi Cotovanu Mihail, care au trăit împreună o perioadă îndelungată (peste 10 luni), fiind în relaţii de familie/concubinaj, recipisa din 30.12.2022 nu a fost si nici nu este contract de împrumut, iar intenţia lui Cotovanu Mihail a fost de a-i acorda lui Ischimji Elena un ajutor material şi, nicidecum nu un împrumut.

Costată că instanța de fond nu a cercetat mult aspectual, complet, nepărtinitor şi nemijlocit toate probele din dosar în ansamblul si în interconexiunea lor, după cum s-a demonstrat de apelantă în susținerile sale, nu s-a expus, nici într-un fel asupra probelor prezentate de apelant/pârât, anexate la referinţă, fără a-i oferi apelantei posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, ceea ce constituie o încălcare a art. 6 par.1 din CEDO, nu s-a expus asupra demersului înaintat de avocatul apelantei/pârât, recepţionat de instanţa de judecată, până la începerea examinării cauzei din 05.06.2024, fapt ce constituie o încălcare a normelor procedurale - instanţa fiind obligată să se expună asupra tuturor demersurilor înaintate de părţi, ceea ce instanţa nu a realizat, nu s-a lămurit asupra tuturor circumstanțelor cauzei astfel, nu s-a dat o apreciere corectă a diverselor declaraţii, contradictorii, prezentate de către intimat/reclamant Cotovanu Mihail, în faţa organelor de drept, ele fiind constatate și de Poliție, iniţial el declară: că suma de 40 000,00 euro nu este împrumut, despre suma de împrumut de 20 000,00 euro, mai apoi, şi-a concretizat pretenţiile, menţionând că această sumă a fost transmisă în mai multe transe si la diferite perioade de timp, dar s-a scris o singură recipisă (fără a se preciza datele şi sumele transmise în mai multe tranşe), faptul că ei erau în relaţii de concubinaj şi el o ajuta material pe ea etc.

Susține că completul de judecată al instanţei de apel urmează să constate că instanţa de fond nu a soluţionat litigiu în coraport cu circumstanţele cauzei derivate din explicaţiile părţilor, probelor administrate şi cu normele relevante de drept material, raţiuni din care hotărârea judecătorească se impune a fi casată integral, cu pronunţarea unei noi hotărâri; în cadrul verificării cererii depuse de Ischimji Elena, au fost luate explicaţii/declaraţii în procesele verbale de la Cotovanu Mihail care a recunoscut că suma de 40 000,00 euro nu este împrumut, tot el declară o altă sumă de împrumut - 20 000,00 euro, fapt constate și în încheierile emisă de Poliţie; în altă ordine de idei, instanța de judecată reieşind din înscrisurile anexate la dosar, cât şi explicaţiile părţilor, urmează să constate că la momentul împrumutării intimatul Cotovanu Mihail şi apelanta Ischimji Elena se afla în relaţii de concubinaj, trăiau împreună ca o familie, împreună au fost în străinătate, la odihnă. își acordau reciproc, ajutor material şi diversele sume, la care face referire Cotovanu Mihail, erau ca ajutor material, fiind folosite de ei împreună, în viaţa de familie, astfel prima instanţă neîntemeiat, în lipsa unor probe pertinente şi suficiente, a hotărât încasarea de la Ischimji Elena în beneficiul Cotovanu Mihail, datoria în baza recipisei din 30.12.2022 compusă din suma împrumutului în mărime de 30 000,00 (treizeci mii) euro, şi a dobânzii de întârziere în sumă de 5 081,71 (cinci mii optzeci şi unu euro 71 cenţi) euro convertiţi în valută naţională la data executării hotărârii şi a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat achitată la depunerea cererii în instanţa de judecată în mărime de 20 965,00 (douăzeci mii

nouă sute şase zeci şi cinci) lei şi cheltuielile de asistenţă juridică în mărime de 10 000,00 (zece mii) lei fără a ține cont de circumstanţele cauzei.

Totodată, relevă că actele juridice, încheiate prin dol, determinate de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părţi poate fi declarat nul de instanţa de judecată, deoarece ele au menirea să creeze doar o aparentă juridică pentru terţi şi implică o neconcordanţă intenţionată între voinţa reală şi voinţa declarată şi această neconcordanţă are ca scop amăgirea terţilor.

Pentru ca dolul să fie temei de anulare a actului juridic este necesar ca eroarea să fie determinantă pentru încheierea actului juridic, adică mijloacele viclene utilizate de una dintre părţi să fie de aşa natură, încât să fie evident că fără aceste mijloace, cealaltă parte n-ar fi încheiat actul. Aceste mijloace pot fi cele mai diferite. Este doi şi în cazul speculării, profitării cu rea-credinţă de afecţiunea unei persoane pentru a o determina să scrie o recipisă privind primirea unei sume de bani, care, în realitate, nu a avut loc şi la momentul scrierii recipisei - nici o sumă de bani nu a fost transmisă.

Spre deosebire de eroarea propriu-zisă, eroarea provocată de doi atrage anulabilitatea actului juridic, oricare ar fi elementul actului juridic la care se referă această eroare. Astfel, actul juridic afectat de dol poate fi anulat chiar dacă eroarea victimei cade asupra motivului, ceea ce, de regulă, este imposibil în cazul erorii propriu-zise. Dolul este un fapt obiectiv şi produce efecte juridice prin sine însuşi. Motivele pentru care partea în culpă a indus în eroare cealaltă parte nu au importantă juridică. De cele mai multe ori mijloacele dolosive se exprimă prin fapte pozitive. Sunt însă cazuri când dolul se realizează prin abţinerea de la acţiuni, omisiuni (doi prin reticenţă). Ca şi în cazul erorii, dovada dolului incumbă celui care îl invocă.

Fiind un fapt juridic, dolul poate fi dovedit cu orice mijloace de probă, iar caracterul dolosiv al contractului de împrumut din 30 decembrie 2022, încheiat între Cotovanu Mihail şi Ischimji Elena este demonstrat.

Astfel, invocă faptul că în speţă, Cotovanu Mihail nu a făcut dovada transmiterii sumei de 40 000,00 euro şi nici celei de 20 000,00 euro, cu titlu de împrumut lui Ischimji Elena, în conţinutul contractului de împrumut din 30.12.2022, nefiind indicate date cu privire la faptul dacă au fost transmişi banii şi când au fost transmişi banii, fapt ce denotă că actul juridic a fost încheiat dolosiv, printr-un comportament viclean/şiret din partea lui Cotovanu Mihail.

Deşi la materialele dosarului a fost anexat contractul de împrumut din 30.12.2022, prin care Cotovanu Mihail s-a obligat să-i acorde un împrumut în sumă de 40 000,00 euro, fără dobândă, pe termen de 2 luni, iar Ischimji Elena, s-a obligat să-l primească și să-l restituie la 28 februarie 2023, totuşi, acesta nu justifică realitatea unei asemenea convenţii.

Contractul de împrumut, fiind încheiat fără intenția de a produce efecte juridice, deoarece la data când s-a scris recipisa, în realitate, nu s-a transmis nici o sumă de bani, după cum afirmă/declara însuşi Cotovanu Mihail, această sumă fiind transmisă de el, anterior, în mai multe tranşe, pe o perioadă îndelungată de opt luni, dar fără ca ele să fie precizate, doar la poliţie, fiind audiat, la 14 februarie 2024, Cotovanu Mihail declară că, suma împrumutului el a transmis-o în perioada mai - decembrie 2022.

Toate aceste circumstanţe cumulate demonstrează că încheierea contractului de împrumut din 30.12.2022, a fost determinată de comportamentul dolosiv/viclean al lui Cotovanu Mihail.

Prin probele prezentate de apelantă/pârât în instanţa de fond, cât şi probele suplimentare prezentate în instanţa de apel de Ischimji Elena ne demonstrează că recipisa din 30.12.2022 (contractul de împrumut) a fost scrisă de Ischimji Elena doar reieșind din comportamentul dolosiv si viclean al intimatului/reclamant Cotovanu Mihail care, în realitate, nu i-a oferit ei nici un împrumut - după cum el, iniţial, a şi recunoscut la Poliţie, ca mai apoi să-şi schimbe de mai

multe ori declaraţiile sale, invocând diferite sume de împrumut: 20 000,00 euro, or 40 000,00 euro - care nu a fost oferită ca împrumut.

La data de 14.03.2025, prin intermediul Direcției de Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Nord, intimatul Cotovanu Mihail a depus referință prin care a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 05 iunie 2024.

În susținerea poziției menționate, intimatul a reținut că contractul de împrumut reprezintă o înţelegere (acord) conform căreia împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceiași sumă de bani sau bunuri de acelaşi gen, calitate sau cantitate.

Contractul de împrumut impune condiţia ca în cazul împrumuturilor băneşti predarea cu titlu de împrumut în vederea încheierii contractului să fie efectuată în aşa mod, încât împrumutatul să poată dispune de sumele împrumutate din momentul acordării împrumutului.

Deoarece contractul este translativ de proprietate, atât împrumutătorul, cât şi împrumutatul, trebuie să aibă capacitatea să îndeplinească condiţiile cerute de lege pentru actele de dispoziţie şi capacitatea de a încheia astfel de acte.

Părţile unui contract de împrumut sunt elemente obligatorii ale acestui contract şi urmează a fi identificate, fără a exista careva dubii în privinţa identităţii acestora.

Menţionează că, înscrisul (recipisa) prezentat şi anexat de către intimat (reclamant) Cotovanu Mihail, denotă faptul că Elena Ischimji nu şi-a executat integral şi în termen, cu bună-credinţă obligaţiile civile asumate în temeiul prezentei recipise faţă de împrumutătorul Cotovanu Mihail.

Astfel, înscrisul menţionat atestă că părţile în litigiu Cotovanu Mihail, pe de o parte şi Elena Ischimji pe de altă parte, au dat naştere unui raport juridic civil rezultat din contractul de împrumut.

La caz, intimatul (reclamant) consideră că, prima instanţă just a concluzionat că prin prisma art.118 alin.(1) CPC, Elena Ischimji nu a prezentat probe pertinente şi concludente care să combată circumstanţele invocate şi confirmate de Cotovanu Mihail.

Faptul încheierii contractului de împrumut în formă scrisă poate fi demonstrat printr-un înscris, semnat de părţi (împrumutat şi împrumutător), prin telegrame, telefonograme, solicitarea scrisă din partea împrumutatului de amânare a termenului achitării împrumutului, scrisoarea - garanţie cu afirmaţia că împrumutul va fi restituit şi altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat.

Intimatul menţionează că, potrivit recipisei, semnată de către Elena Ischimji la data de 30 decembrie 2022, se denotă că ultima, a împrumutat de la Cotovanu Mihail suma de 40 000,00 euro.

Partea intimată relatează că, împrumutul acordat de către Cotovanu Mihail lui Elena Ischimji la data de 30 decembrie 2022, întruneşte toate condiţiile de formă şi de fond, iar careva temeiuri de nulitate a recipisei nu au fost constatate.

Astfel, cu referire la argumentele invocate de către apelantă în cererea de apel precum că, Elena Ischimji a prezentat suficiente probe în Instanța de fond spre a demonstra că, ea a fost obligată psihologic să-i elibereze lui Cotovanu Mihail mai multe înscrisuri false, fără conţinut (contract de împrumut, contract de fidejusiune etc.) semnate doar de apelantă, partea intimată remarcă că, violenţa este un viciu de consimţământ prin care o persoană este ameninţată cu un rău de natură să-i provoace o temere ce determină persoana să încheie actul juridic, pe care în condiţii obişnuite nu l-ar fi încheiat.

După efectele pe care le produce violenţa este de 2 feluri: violenţa fizică şi violenţa psihică

sau morală. Violenţa presupune următoarele elemente: element obiectiv şi exterior, ce constă în ameninţarea cu un rău, elemental subiectiv, de natură psihologică, care constă în insuflarea unei temeri care determină pe victimă să încheie un act juridic pe care, în lipsa temerii, nu l-ar fi încheiat. Pentru a fi viciu de consimţământ violenţa trebuie să întrunească condiţiile: să fie determinantă pentru încheierea actului juridic, să fie injustă, ilicită.

Prin urmare, invocă faptul că partea intimată menţionează că, apelanta (pârâta) nu a prezentat probe ce demonstrează că actul juridic (recipisa) a cărui nulitate a solicitat, a fost încheiat printr-un comportament violent şi în urma unei constrângeri psihice din partea intimatului, or, înscrisurile menţionate supra ((contract de împrumut, contractul de fidejusiune etc.) semnate doar de apelantă nu pot servi drept probe concludente şi pertinente privind declararea nulă a recipisei din 30 decembrie 2022, şi că aceasta a fost încheiată sub imperiul comportamentului violent al creditorului Cotovanu Mihail.

Cu referire la alegaţiile apelantei precum că, la 23 mai 2023, Cotovanu Mihail fiind audiat în calitate de parte vătămată a declarat că,: „...deasemenea în perioada concubinării ea mă rugase să o ajut să îi împrumut bani în suma de 20 000,00 euro, care ulterior mi-a restituit 10 000,00 euro...,,, nicidecum nu atestă faptul că, intimatul (reclamant) ar fi confirmat organelor de drept, că suma împrumutului ar fi fost mai mică decât cea indicată în recipisă de 40 000,00 euro.

Or, în acelaşi proces-verbal menţionat, Cotovanu Mihail la întrebarea avocatului Toia Anatolie, „ ... dacă la data de 27.02.2023 aţi primit suma de 10 000,00 euro, aflându-se în automobilul de model BMW cu n/î ***** în faţa blocului pe *****?....,,, a răspuns, „...da am primit, asta a fost pentru suma de 40 000,00 euro pe care a fost scrisă recipisa anterior..,,. Astfel, prin declaraţiile respective, intimatul Cotovanu Mihail recunoaşte faptul rambursării parţiale de către Iaschimji Elena a împrumutului în sumă de 40 000,00 euro, acordat în baza recipisei din 30 decembrie 2022.

Tot în procesul-verbal de confruntare din 23 mai 2023, Ischimji Elena la întrebarea avocatului, „...dacă spuneţi că nu aţi primit mijloace băneşti de la Cotovanu Mihail..... , care a fost motivul că aţi întocmit recipisa din 30.12.2022 cu manuscris personal pe suma de 40 000,00 euro?..,,, ultima a răspuns, „..Acte, recipise, inclusiv şi recipisa de 40 000,00 euro au fost întocmite la indicaţiile lui Cotovanu Mihail…”.

În continuare, la întrebarea avocatului către Ischimji Elena, „...pe faptele întocmirii recipisei sub presiune, din acea data până în prezent v-aţi adresat la organele de drept?..,,, ultima a răspuns, „...nu...”.

Astfel, cu referire la argumentul apelantei precum că, recipisa a fost obţinută de către intimat (reclamant) prin constrângere psihică, partea intimată reiterează că, faptul dat nu a fost probat de apelantă (pârâta) prin nici o probă pertinentă, declaraţiile apelantei (pârâtei) în acest sens fiind doar declarative. Or, în aşa caz, apelanta urma să întreprindă careva măsuri în vederea apărării drepturilor sale, de exemplu să se adreseze organelor de drept cu o plângere privind acţiunile ilegale a lui Cotovanu Mihail, manifestate prin constrângerea psihică a lui Ischimji Elena la încheierea unor acte juridice civile, însă apelanta nu a întreprins nici o măsură în acest sens.

Atrage atenţia Instanţei de Apel că, doar atunci, când Ischimji Elena a primit somaţie de la Cotovanu Mihail privind solicitarea achitării datoriei restante în suma de 30 000,00 euro, în baza recipisei menţionate supra şi intenţia acestuia, în caz de neachitare de către ultima a datoriei restante, de a iniția o cauză civilă privind încasarea datoriei, Ischimji Elena totuşi s-a adresat cu o plângere către IP Rîşcani DP mun, Chişinău privind tragerea la răspundere penală pe cet. Cotovanu Mihail, pe faptul că, ultimul i-a remis în adresa avocatului său personal, o somaţie cu titlu de împrumut care este fictivă.

In continuare, partea intimată menţionează că, conform încheierii emise de IP Rîşcani DP mun. Chişinău din data de 05 august 2024, privind rezultatul controlului informaţiei nr.8512 din 23.01.2024, Ischimji Elena s-a adresat la organele de drept cu cererea privind tragerea la răspundere penală pe cet. Cotovanu Mihail, pe faptul că, ultimul i-a remis în adresa avocatului său personal, o somaţie cu titlu de împrumut ce este fictivă.

Studiind materialele acumulate în ansamblu şi cadrul legal pertinent, organul de investigaţie a ajuns la concluzia că, circumstanţele stabilite nu se încadrează în sfera ilicitului penal sau contravenţional, ci civil, aşa cum litigiul invocat se referă la nerespectarea corespunzătoare a clauzelor contractuale a contractului de împrumut şi este de natură civilă, examinarea căreia ţine de competenţa instanţei de judecată de ordin civil.

Totodată, partea intimată a mai menţionat că, însăşi apelanta (pârâta) a indicat în faţa Instanţei de fond că, recipisa a fost scrisă de ea la solicitarea intimatului (reclamantului), pentru a o prezenta în faţa unor persoane cu care avea probleme ultimul, la acel moment ei se aflau în relaţii de prietenie.

Mai mult, conform convorbirilor (mesaje) prin WhatsApp între Ischimji Elena şi Cotovanu Mihail, apelanta menţionează, citãm: „...banii tăi o să-i primeşti..... ai recipisa? Ai!!! Recunosc bani? recunosc! Care e problema?...”.

Cu referire la proba prezentată de către apelantă (pârâta), Actul privind constatarea faptelor şi a stărilor de fapt cu nr. 129A-12/24, partea intimată remarcă că, sursa de pe care a fost indicată şi constatată informaţia de către executorul judecătoresc Catan Tatiana se indica telefonul de model IPhone ProMax 15, care a fost lansat în septembrie 2023 (sursa Wikipedia), iar informaţia (mesajele de convorbire) într-e Cotovanu Mihail şi Ischimji Elena, care a fost ridicată de pe dispozitivul respectiv se indică începând cu data de 7 decembrie 2022, data anterioară lansării telefonului de model IPhone 15 ProMax.

Reieşind din circumstanţele descrise, partea intimată consideră că, informaţia care se conţine în Actul privind constatarea faptelor şi a stărilor de fapt cu nr. 129A-12/24 trezeşte dubii asupra veridicității sale, şi nu poate servi drept probă pertinentă şi concludentă pentru a confirma cele invocate de către apelantă în cererea de apel.

Partea intimată reiterează că, în cererea de chemare în judecată intimatul (reclamant) Cotovanu Mihail a solicitat încasarea de la apelanta (pârâta) Ischimji Elena sumă de 30 000,00 euro, menţionând că suma de 10 000,00 euro a fost restituită de către pârâtă, fapt confirmat atât de intimat (reclamant) cât şi de apelanta (pârâta) în şedinţa de judecată în Instanţa de Fond. Astfel, prin executarea parţială a obligaţiilor sale în baza recipisei menţionate, apelanta (pârâta) a recunoscut legalitatea actului juridic respectiv.

Partea intimată menţionează, că toate circumstanţele menţionate supra creează dubii asupra veridicităţii înscrisurilor prezentate de către apelantă, şi combat cele invocate de către ultima în cererea de apel în susţinerea poziţiei sale.

Partea intimată menţionează că, instanţa de fond în mod just a stabilit existenţa raportului obligaţional între părţi, ce rezultă din înscrisurile citate supra, iar apelanta (pârâta) nu a executat benevol obligaţiile pe care şi le-a asumat faţă de intimat, astfel executând doar parţial obligaţiile asumate, în temeiul recipisei din 30 decembrie 2022, fapt pentru care instanţa corect a admis parţial cerinţa privind încasarea împrumutului şi a dispus încasarea de la Ischimji Elena în beneficiul lui Cotovanu Mihail, în temeiul recipisei din 30 decembrie 2022, suma de suma împrumutului în mărime de 30 000,00 (treizeci mii) euro, şi a dobânzii de întârziere în sumă de 5 081,71 (cinci mii optzeci şi unu euro 71 cenţi) euro convertiti în valută naţională la data executării hotărârii.

Prin urmare, sunt nefondate alegaţiile apelantei invocate în cererea de apel cu privire la nulitatea recipisei din 30 decembrie 2022, or, recipisa respectivă demonstrează incontestabil existenţa raportului juridic obligaţional între părţi.

Totodată, partea intimată reiterează că, sunt declarative afirmaţiile apelantei cu privire la faptul că recipisa ar fi fost încheiată prin constrângere psihică şi este lovită de nulitate.

Or, apelanta (pârâta) nu a prezentat nici o probă pertinentă care confirmă, combate ori pune la îndoială existenţa sau inexistenţa circumstanţelor invocate de către intimat (reclamant) în susţinerea acţiunii sale în Instanţa de fond.

În această ordine de idei, partea intimată remarcă cu certitudine caracterul formal al argumentelor apelantei, care nu au generat opozabilitate instanţei atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin probe relevante şi admisibile.

Poziţia expusă în cererea de apel în mare parte repetă poziţia expusă în explicaţile părţii, şi urmează a fi apreciate critic de către instanţa de apel, urmând a fi respinse de instanţa de judecată.

Suplimentar, partea intimată mai menţionează că, Elena Ischimji recent pe data de 7 februarie 2025 a fost recunoscută vinovată de comiterea infracţiunii de trafic de influenţă, iar instanţa a dispus o pedeapsă cu închisoare pe o perioadă de 6 ani, cu aplicarea măsurii preventive arestarea preventivă, însă aceasta a reuşit să părăsească sala înainte de pronunţarea sentinţei.

Conform probelor, inculpata, în septembrie 2021, ştiind că soţul denunţătoarei avea statut de învinuit într-o cauză penală aflată în gestionarea procurorilor din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale, i-a comunicat acesteia că are influenţă asupra procurorilor şi judecătorilor. Astfel, pentru a-i determina pe procurori şi judecători să-l elibereze din detenţie şi să dispună achitarea acestuia, inculpata a pretins şi a primit în mai multe tranşe suma totală de 47 000,00 de euro. Deşi inculpata a pledat nevinovată pe parcursul procesului, instanţa a apreciat probatoriul administrat şi a stabilit vinovăţia acesteia. Pe lângă pedeapsa dispusă, instanţa a menţinut sechestrul asupra bunurilor ce aparţin inculpatei şi a dispus confiscarea unui telefon mobil, recunoscut în calitate de corp delict.

În cadrul examinării cauzei în ordine de apel, avocatul Lazari Constantin în interesele Elenei Ischimji, a pledat pentru admiterea cererii de apel, casarea hotărârii judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 05 iunie 2024 și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată înaintată de către Cotovanu Mihail către Ischimji Elena cu privire la încasarea datoriei va fi respinsă.

Avocatul Iurii Nichitoi în interesele intimatului Cotovanu Mihail, în fața instanței de apel a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 05 iunie 2024. Totodată, a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu asistența juridică acordată în instanța de apel.

Totodată, a explicat instanței că încheierea din 23.01.2024 cu privire la controlul informației nu a fost contestată, or prin această încheiere nu au fost atinse interesele lui Cotovanu Mihail, iar în declarațiile ulterioare a acestuia a explicat când și ce sume au fost transmise. Aceste declarații detaliate le-a expus și în fața instanței de fond.

Cotovanu Mihail a explicat instanței de fond că la momentul când a solicitat restituirea banilor, Ischimji Elena a eliberat recipisa ca garanție că îi v-a înapoia banii.

Cotovanu Mihail a explicat momentul că nu a fost solicitată restituirea cadourilor ci doar a sumelor eliberate cu titlu de împrumut și care Ischimji Elena a menționat că le v-a restitui.

Consideră că împrumutul corespunde prevederilor legale.

Suma indicată în recipisă, reprezintă banii acordați cu titlu de împrumut doamnei Ischimji, și

nu pentru achiziționarea unor bunuri.

Sumele expuse în descifrarea Elenei Ischimji, este suma din recipisă cu titlu de împrumut. Cotovanu Mihail a expus în instanța de fond că în perioada concubinajului cu Ischimji Elena, aceasta îi cerea bani cu împrumut și menționa că-i va restitui. În suma respectivă nu sunt incluse sumele cheltuite pentru vacanțe.

La data de 20 decembrie 2023, apelanta i-a comunică lista sumelor împrumutate, la data de 30 decembrie 2023 se întocmește recipisa, iar în lunile ianuarie și februarie, părțile discută despre sumele respective, ceea ce demonstrează faptul că recipisa nu a fost scrisă forțat. Înscrisul prezentat instanței reprezintă convorbirea păstrată de Cotovanu Mihail or unele mesaje au fost șterse de Ischimji Elena, totodată acestea sunt ca o continuare a înscrisului prezentat de doamna Ischimji Elena.

Banii luați cu împrumut se confirmă și prin discuțiile purtate între Cotovan Mihail și Ischimji Elena. Poziția expusă de apelant în cererea de apel este aceiași poziție expusă în instanța de fond. Nici în instanța de fond, nici la ziua de azi nu a contestat recipisa, nu au solicitat nulitatea acesteia, din aceste considerente s-a solicitat respingerea apelului.

Cotovanu Mihail, în ședința de examinarea fondului cererii în cadrul instanței de apel, a susținut respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 05 iunie 2024.

Mai mult, a explicat instanței de apel că suma de bani a fost împrumutată în perioada mai 2022 - decembrie 2022 Elenei Ischimji în mai multe tranșe cu sume diferite a câte 10 000,00 ( zece mii), 3 000,00 (trei mii), 1 700,00 (o mie șapte sute), 1 500,00 (o mie cinci sute), 5 000,00 (cinci mii), la rugămintea acesteia prin intermediul apelului telefonic. Suma de bani o transmitea personal apelantei de obicei în mașina acesteia, comunicându-i că-i va restitui împrumutul a doua zi. Fiind în relații de prietenie, a obținut încredere în Ischimji Elena care i s-a prezentat ca fiind executor judecătoresc, astfel fiind o persoană serioasă care îi insufla încredere.

Perioada noiembrie-decembrie, au fost în relații de concubinaj, locuind împreună. În perioada respectivă relația prindea ruptură, astfel împreună au calculat sumele împrumutate având ca reper însemnările proprii și au ajuns la suma de aproximativ 50 000,00 mii euro din care a micșorat cheltuielile pentru odihna împreună și altele, iar în final suma datorată a rămas de 40 000,00 mii euro. La întrebarea sa cum îi va restitui suma împrumutată, apelanta i-a comunicat să nu-și facă griji, întocmindu-i o recipisă în acest sens.

Suma de 40 000,00 mii euro a fost împrumutată în mai multe tranșe, niciodată nu a fost împrumutată suma respectivă într-o singură tranșă. Iar înainte de a expira recipisa aproximativ în luna februarie 2023, Ischimji Elena mi-a restituit suma de 10 000,00 mii euro din suma de 40 000,00 mii euro, la întrebarea sa cum procedeze în viitor, Ischimji Elena i-a comunicat că îi va restitui întreaga sumă până va expira recipisa motiv din care solicită restituirea împrumutului în mărime doar de 30 000,00 mii euro.

Sumele de 25 000,00 mii euro și 23 300,00 mii euro menționate în procesul-verbal de confruntare din 07 august 2023, nu se includ în suma din litigiu, ci reprezintă o altă cauză penală.

Când împrumuta suma de bani, doamna Ischimji Elena își făcea notițe, ca exemplu menționea 5 000,00 euro Vichea este momentul când acesta a împrumutat suma de 5 000,00 euro de la Victor care este prietenul comun al părților implicate în proces.

Când îi transmitea banii Elenei Ischimji, acesta nu recepționa careva înscrisuri de la ultima, doar îi făcea careva notițe, or aveau loc relații de familie și avea încrederea deplină prezentându-se ca executor judecătoresc și considerând a fi o persoană serioasă.

**Aprecierea instanței de apel:**

Analizând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, audiind depozițiile participanților la proces, colegiul civil consideră că apelul urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.

Prima instanţă a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, RM şi a pronunțat o hotărâre legală şi întemeiată.

În cadrul examinării cauzei, Colegiul Civil a constatat că, prin recipisa din 30 decembrie 2022, Ischimji Elena și-a asumat obligația de a restitui un împrumut în mărime de 30 000,00 Euro către Cotovanu Mihail până la 28 februarie 2023, însă până la data depunerii cererii de chemare în judecată nu a achitat suma datorată (f.d. 12).

Cotovanu Mihail, pentru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, a expediat în adresa pârâtei Ischimji Elena și a reprezentantului pârâtei, somaţia privind restituirea benevolă a împrumutului acordat și a dobânzii de întârziere, fiind preîntâmpinată despre faptul adresării cu acțiune în instanța de judecată, însă cerințele au fost ignorate și datoria nu a fost achitată (f.d.13-14, 16-18).

La data de 05 martie 2024, Cotovanu Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ischimji Elena cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, solicitând încasarea de la Ischimji Elena în beneficiul său a datoriei în sumă de 30 000,00 euro, dobânda de întârziere în mărime de 5 081,71 euro și a cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei.

Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 05 iunie 2024 cererea de chemare în judecată depusă de către Cotovanu Mihail împotriva Ischimji Elena cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată s-a admis parțial. S-a încasat de la Ischimji Elena, născut la *****, IDNP *****, viza de dom. *****, dom. de fapt. *****, ***** în beneficiul Cotovanu Mihail, născut la *****, IDNP *****, dom. *****, *****, ***** datoria în baza recipisei din 30.12.2022 compusă din suma împrumutului în mărime de 30 000,00 (treizeci mii) euro, și a dobânzii de întârziere în sumă de 5 081,71 (cinci mii optzeci și unu euro 71 cenți) euro convertiți în valută națională la data executării hotărârii și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat achitată la depunerea cererii în instanța de judecată în mărime de 20 965,00 (douăzeci mii nouă sute șase zeci și cinci) lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000,00 (zece mii) lei. Cerința reclamantului privind încasarea sumei de 200 (două sute) lei cu titlu de taxă de timbru precum și cheltuielile de asistență juridică ce depășește suma de 10 000,00 (zece mii) lei a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea menționată, la data de 05 iulie 2024, avocatul Toia Anatolii în interesele Eleni Ischimji a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, consideră hotărârea nefondată, solicită admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie respinsă.

Potrivit dispozițiilor art. 373 alin.(1) și (2) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Prevederile legale menționate obligă în mod expres instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art. 9 alin. (1) Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit art. 15 alin. (1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În conformitate cu art. 774 alin. 1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 775 alin. (1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Potrivit art. 776 Codul civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 858 aliniatele (1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Articolul 992, alin (1), (2) Cod civil prevede că contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. (2) Contractului îi sunt aplicabile normele cu privire la actul juridic, iar potrivit art. 993, alin (1) Cod Civil RM, oricine își poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit prevederilor art.1242 alin. (1) Cod Civil, (1) Prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art.1247 alin. (1) Cod Civil, (1) Împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluțiunea împrumutului.

Potrivit art. 321 alin. (1) și (2) Codul civil rezultă că trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depăşeşte 1 000,00 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. În cazul în care, conform legii sau învoielii între părţi, actul juridic trebuie încheiat în scris, el poate fi încheiat atât prin întocmirea unui singur înscris, semnat de părţi, cât şi printr-un schimb de scrisori, telegrame, telefonograme, documente electronice, altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat.

La caz, Colegiul Civil reține ca fiind corecte concluziile instanței de fond precum că recipisa sau alt înscris pot servi drept temei pentru încasarea sumei împrumutului, dacă aceste înscrisuri conțin informații despre părțile contractului de împrumut, despre suma concretă a împrumutului, termenul de restituire când se invocă o dată certă de scadență. Se va reţine că înscrisul respectiv reprezintă expunerea unui act juridic civil şi, în consecinţă, urmează să corespundă exigenţelor legale, inclusiv referitor la clauzele esenţiale ale acestuia.

Or, înscrisul prezentat de către reclamant cu titlu de act confirmativ al acordării împrumutului – recipisa din 30 decembrie 2022, corespunde cerințelor de formă stabilite de lege.

De altfel, prin recipisa din 30 decembrie 2022, Ischimji Elena și-a asumat obligația de a restitui împrumutul până la 28 februarie 2023, însă până în prezent nu a achitat suma datorată.

Mai mult, potrivit prevederilor art. 342 alin. (1) Cod Civil RM, „(1) Actul juridic încheiat în urma constrângerii prin violenţă fizică sau psihică poate fi declarat nul de instanţa de judecată chiar şi în cazurile când violenţa a fost exercitată de un terţ”.

La caz, Colegiul Civil constată că la întocmirea recipisei din 30 decembrie 2022, Ischimji Elena nu a fost constrânsă nici prin violenţă fizică nici psihică.

În context, Colegiul relevă că recipisa nu a fost obținută de către reclamant prin constrângere, or, faptul dat nu a fost probat, mai mult, însăși pârâta a indicat că, recipisa a fost scrisă de ea la solicitarea reclamantului, pentru a o prezenta în fața unor persoane cu care avea probleme ultimul și pe acel moment ei fiind în relații de prietenie/concubinaj, iar din conținutul convorbirilor acestora anexate de ultimii, se atestă raporturile juridice civile la întocmirea recipisei și nicidecum existența unei constrângeri din partea reclamantului (f.d. 204-209; 232-237).

De altfel, Colegiul ține să menționeze faptul că apelanta nu a prezentat probe ce demonstrează că actul juridic (recipisa) în cauză, a cărui nulitate se invocă, a fost încheiat printr-un comportament violent și în urma unei constrângeri psihice din partea intimatului, or contractul de împrumut prezentat cât și cel de fidejusiune și blancurile prezentate cu semnăturile apelantei Ischimji Elena nu pot servi drept probe concludente și pertinente privind declararea nulă a recipisei din 30 decembrie 2022 sau că aceasta a fost scrisă grație comportamentului violent al creditorului Cotovanu Mihail.

Cu privire la argumentele invocate de partea apelantă și actele anexate de aceasta în susținerea tezei potrivit căreia suma de 40 000,00 euro ar fi reprezentat un ajutor material acordat în contextul relațiilor de concubinaj dintre părți, Colegiul Civil constată caracterul contradictoriu al poziției procesuale adoptate de apelantă. Or, pe de o parte, aceasta susține că suma respectivă ar fi constituit cheltuieli suportate benevol de către Cotovanu Mihail în perioada relațiilor de concubinaj, iar pe de altă parte invocă faptul că suma de 40 000,00 euro nici nu ar fi fost transmisă efectiv, susțineri care se exclud reciproc.

Totodată, Colegiul Civil reține din materialele cauzei că suma indicată în recipisa din 30 decembrie 2022 nu a fost acordată integral într-o singură tranșă, ci succesiv, în diferite perioade și pentru diverse necesități ale apelantei, fapt confirmat atât prin declarațiile părților consemnate în procesul-verbal de confruntare din 07 august 2023 (f.d. 123, 127, 232), cât și prin conținutul convorbirilor purtate între părți în perioada relevantă. Din materialele cauzei rezultă că sumele remise vizau inclusiv cheltuieli legate de deplasări, procurarea unor bunuri, trai, întreținere și alte necesități personale ale apelantei, inclusiv sume împrumutate de la terțe persoane în interesul acesteia.

La caz, împrejurarea că anumite sume remise au fost utilizate inclusiv pentru necesități personale ori cheltuieli efectuate în perioada relațiilor dintre părți nu exclude caracterul patrimonial al obligației asumate ulterior prin recipisa din 30 decembrie 2022.

În același context, Colegiul Civil constată că însăși apelanta a confirmat, în cadrul procesului-verbal de confruntare din 07 august 2023, faptul întocmirii recipisei din 30 decembrie 2022 pentru suma de 40 000,00 euro, indicând că aceasta a fost redactată la solicitarea lui Cotovanu Mihail, circumstanță ce demonstrează că apelanta cunoștea atât existența înscrisului, cât și conținutul și finalitatea juridică a acestuia.

Mai mult, deși apelanta a invocat pretinse presiuni psihologice exercitate de către Cotovanu Mihail la întocmirea recipisei din 30 decembrie 2022, aceasta a recunoscut că nu s-a adresat organelor competente într-un termen rezonabil pentru contestarea actului sau pentru apărarea drepturilor sale. Or, nulitatea unui act juridic pentru dol sau violență, în calitate de viciu de consimțământ, urmează a fi dovedită prin probe pertinente și concludente care să confirme existența unor manopere determinante capabile să afecteze libertatea de voință a părții. În speță, asemenea probe nu au fost administrate, iar din materialele cauzei rezultă că Elena Ischimji cunoștea cu certitudine despre întocmirea recipisei în sumă de 40 000,00 euro, precum și despre scopul asumării acesteia.

Colegiul reține că neconcordanțele invocate de apelantă privind anumite explicații extrajudiciare ale intimatului nu sunt suficiente pentru a lipsi de forță probantă recipisa litigioasă, întrucât declarațiile date în contexte diferite pot avea un caracter incomplet, aproximativ ori explicativ, fără a afecta existența obligației asumate expres prin înscris.

Faptul că intimatul a făcut referire, în anumite explicații, la sume intermediare ori la modalitatea fragmentată a transmiterii banilor nu infirmă existența creanței finale consolidate de părți prin recipisa din 30 decembrie 2022.

Cu privire la argumentul apelantei privind lipsa confirmării transmiterii banilor se reține că în materia împrumutului civil, recipisa semnată de debitor constituie nu doar dovada obligației de restituire, ci și confirmarea remiterii bunului împrumutat, atât timp cât debitorul nu demonstrează contrariul prin probe convingătoare.

Împrejurarea că sumele au fost remise în mai multe tranșe și în cadrul unor relații apropiate dintre părți explică absența unor transferuri bancare ori a unor acte intermediare de predare-primire.

Colegiul apreciază că tocmai relația de concubinaj explică remiterea repetată a unor sume importante fără perfectarea imediată a unor înscrisuri distincte pentru fiecare tranșă.

La fel, Colegiul apreciază că restituirea de către apelantă a sumei de 10 000,00 euro reprezintă o conduită incompatibilă cu susținerile ulterioare privind inexistența raportului juridic de împrumut ori caracterul fictiv al recipisei. Or, executarea parțială a obligației asumate constituie o confirmare implicită a existenței datoriei și a caracterului serios al obligației asumate.

În final, Completul Civil al Curții de Apel Nord reține că, în urma examinării exhaustive a materialului probator administrat în cauză, apreciat potrivit principiului liberei aprecieri a probelor și în coroborare cu dispozițiile legale incidente, s-a format convingerea intimă a instanței că recipisa din 30.12.2022 întrunește toate condițiile de validitate prevăzute de lege pentru existența unui act juridic civil valabil.

Consecvent, în temeiul art. 118 alin.(3) Cod de procedură civilă, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Potrivit art.130 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluționarea cauzei.

Iar conform prevederilor art. 240 alin. (1) Cod Procedură Civilă RM, „ La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acţiunii”.

Totodată, Colegiul Civil reține, suplimentar, că apelanta a activat anterior în funcția de executor judecătoresc, circumstanță relevantă sub aspectul nivelului său de pregătire juridică și al înțelegerii consecințelor asumării unor obligații patrimoniale prin înscrisuri sub semnătură privată.

Astfel, instanța constată că raporturile juridice dintre Elena Ischimji, în calitate de debitor, și Cotovanu Mihail, în calitate de creditor, au fost generate în mod licit, în temeiul manifestării libere și neviciate de voință a părților, fără a fi probate circumstanțe care să indice existența vreunui viciu de consimțământ, precum eroarea, dolul, violența sau leziunea. Totodată, din ansamblul probelor administrate nu rezultă că actul juridic contestat ar fi fost încheiat cu încălcarea normelor imperative ale legii ori în lipsa capacității juridice a părților.

Prin urmare, instanța apreciază că recipisa din 30.12.2022 reprezintă expresia unor raporturi civile reale, licite și valabil asumate, fiind întocmită cu respectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de legislația civilă. În consecință, nu există temeiuri juridice pentru constatarea nulității actului juridic sau pentru lipsirea acestuia de efecte juridice.

Totodată, Colegiul reține că actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt nr. 129A-12/24 din 16.08.2024, întocmit de executorul judecătoresc Catan Tatiana, nu constituie prin sine un mijloc probator apt să dovedească existența unor temeiuri de nulitate a recipisei din 30.12.2022. Conținutul acestuia nu relevă circumstanțe de natură să confirme existența vreunui viciu de consimțământ, a lipsei cauzei juridice, a caracterului ilicit al obiectului ori a altor încălcări imperative care ar atrage sancțiunea nulității actului juridic.

Consecvent, potrivit prevederilor art. 1248 alin. (1) al Codului civil în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispoziţiile art. 942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit prevederilor art. 942 alin.(1) din Codul Civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

În conformitate cu prevederile art. 942 alin. (2) Cod civil, rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul

determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Conform art. 874 alin. (1) Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobândă, se plăteşte o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin. (2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Așadar, având în vedere normele legale invocate și temeiurile de drept expuse anterior, reclamantul Cotovanu Mihail solicită încasarea de la pârâta Ischimji Elena a sumei datorate conform recipisei din 30.12.2022, precum și a dobânzii de întârziere în cuantum de 5 081,71 euro, calculată pentru perioada 01.04.2023 – 26.02.2024, în conformitate cu calculul dobânzilor de întârziere prezentat instanței la cererea de chemare în judecată (f.d. 20).

Astfel, Colegiul Civil consideră justă concluzia instanței de fond cu privire la admiterea pretenția reclamantului cu privire și la încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 5 081,71 euro, conform calculului specificat.

Având în vedere dezideratele normelor de drept enunțate, Colegiul Civil conchide că apelanta Ischimji Elena nu a fost în stare să combată solicitările întemeiate a reclamantului Cotovanu Mihail, prezentând instanței probe veridice și concludente, care nu pot sta la baza emiterii unei hotărâri legale.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că, hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate și repetitive, nefiind în stare să răstoarne concluziile instanței de fond, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În continuare, în conformitate cu art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxă de timbru și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă declară că, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

În corespundere cu art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art.96 alin.(1) și ($1^1$) Cod de procedură civilă prevede că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În raport cu normele citate supra, instanța de apel relevă că, respectivele cheltuieli trebuie acordate numai în măsura în care apar justificate în raport cu soluția pronunțată, cu obiectul şi complexitatea cauzei.

Respectivele cheltuieli urmează a fi acordate în măsura în care sunt justificate în raport cu soluția pronunțată, cu obiectul și complexitatea cauzei, iar la determinarea cuantumului compensației instanța este obligată să realizeze o apreciere justă, ținând cont de complexitatea litigiului, de natura și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță, de aportul avocatului la soluționarea cauzei, de timpul și munca efectiv depusă, precum și de rezultatul obținut.

Din materialele dosarului rezultă că, apelantul a pierdut procesul, astfel instanța de apel va dispune compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate, beneficiind astfel de dreptul prevăzut de art. 94 și art. 96 Cod de procedură civilă.

Colegiul Civil atestă că la materialele cauzei a fost anexat bonul de plată seria GL nr. 639104 din 05 februarie 2026, care confirmă achitarea sumei de 4 500,00 lei în contul avocatului cu titlu de onorariu pentru serviciile de asistență juridică prestate în cauza respectivă.

Dovada achitării onorariului avocatului, coroborată cu mandatul avocațional și cu activitatea efectiv prestată în proces, este suficientă pentru a demonstra realitatea raportului juridic și pertinența cheltuielilor solicitate.

Instanța de apel mai reține că, suma de 4 500,00 lei este rezonabilă și proporțională cu complexitatea cauzei, cu volumul de muncă prestat și cu tarifele practicate în mod uzual, nefiind una excesivă sau disproporționată raportat la circumstanțele speței.

Având în vedere cele menționate, Colegiul Civil va dispune încasarea de la Ischimji Elena în beneficiul lui Cotovanu Mihail suma de 4 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în instanța de apel.

În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC, Colegiul civil,-

**Decide:**

Cererea de apel depusă Elena Ischimji prin intermediul avocatului Lazari Constantin, se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 05 iunie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cotovanu Mihail către Ischimji Elena cu privire la încasarea datoriei.

Se încasează de la Ischimji Elena în beneficiul lui Cotovanu Mihail suma de 4 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în instanța de apel.

Decizia este definitivă dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicare prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului,
judecător Grosu Stanislav

Judecătorii: Țihonschi Alina Sajin Mariana